

Dkt. Daniel K. Darko, Injili ya Luka, Kipindi cha 32, Yesu huko Yerusalemu, Sehemu ya 2, Karamu ya Mwisho na Usaliti, Luka 22:1-53

© 2024 Dan Darko na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Daniel K. Darko katika mafundisho yake kuhusu Injili ya Luka. Huu ni kipindi cha 32, Yesu huko Yerusalemu, Sehemu ya 2, Karamu ya Mwisho na Usaliti, Luka 22:1-53.

Karibu tena kwenye mfululizo wa mihadhara ya Biblia kuhusu Injili ya Luka.

Hadi sasa, tumemwona Yesu akija Yerusalemu na tumetumia muda fulani akifundisha hekaluni. Tulimwona akikutana na viongozi wa hekalu na mijadala ya hadhara kuhusu maswali mbalimbali, na katika sura ya 21, tulimwona Yesu akitabiri matukio yajayo, yaani kuhusu hekalu, ulimwengu, kuja kwa Mwana wa Adamu, na mengineyo. Sasa, katika hotuba hii, tunaanza kuona huduma ya Yesu, na Yesu sasa anaanza kuhitimisha mambo huko Yerusalemu.

Hebu fikiria Pasaka inakaribia sana, wasafiri wengi zaidi wanakuja mjini, Yerusalemu inazidi kuwa na watu wengi, na yeye na wanafunzi wake wanaanza kufikiria kuhusu Pasaka. Sasa, bila wanafunzi kujua, usaliti wa Yesu umekaribia. Luka sasa anageuza mtazamo wetu katika sura ya 22 ili kuanza kutuongoza kwenye Karamu ya Mwisho, maandalizi ya Karamu ya Mwisho, na jinsi Yesu atakavyosalitiwa.

Katika hotuba hii mahususi, ninaangazia matukio yanayoongoza kwenye Karamu ya Mwisho na kisha kufuatilia hadi wakati atakaposalitiwa. Kwa hivyo, tuanze kusoma kutoka sura ya 22 kutoka mstari wa 1 hadi 13, na ninasoma. Sasa, Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu ilikaribia, iitwayo Pasaka, na makuhani wakuu na waandishi walikuwa wakitafuta jinsi ya kumwua.

Kwa maana waliwaogopa watu. Ndipo Shetani akamwingia Yuda aitwaye Iskariote, mmoja wa wale kumi na wawili, akaenda zake, akashauriana na makuhani wakuu na maofisa jinsi anavyoweza kumsaliti kwao.

Wakafurahi, wakakubaliana kumpa pesa. Kwa hiyo, akakubali, akatafuta nafasi ya kumsaliti kwao bila umati wa watu. Kisha ikafika siku ya Mikate Isiyotiwa Chachu, ambayo ilimpasa mwana-kondoo wa Pasaka kuchinjwa.

Yesu akawatuma Petro na Yohana, akisema, Nendeni mkatuandalie Pasaka, tupate kula. Wakamwambia, Unataka tuandae wapi ? Akawaambia, Tazama , mtakapoingia mjini, mtu akibeba mtungi wa maji atakutana nanyi; mfuateni mkaingie katika nyumba atakayoingia.

Na mwambieni mwenye nyumba, Mwalimu anakuambia, Chumba cha wageni kiko wapi, nipate kula Pasaka pamoja na wanafunzi wangu? Naye atawaonyesha chumba kikubwa cha juu kilichokamilika. Kiandae humo. Wakaenda wakakikuta kama alivyowaambia, nao wakaandaa Pasaka.

Labda uliniona au ulinisikia nikimaanisha Yesu akiwatuma wanafunzi wake wakati wa kuingia kwa ushindi ili waende kutafuta ibada hiyo. Tunaona kanuni hiyo hiyo ikiendelea hapa: Anajua kwamba wakati wa Pasaka umekaribia, anatumia wawili, na anaelezea kwa uwazi mtu aliyebeba mtungi wa maji ambaye watakutana naye. Wanapokutana na mtu huyu, wanamfuata na kumwomba awape chumba chake cha wageni, ambacho ni nafasi kubwa katika chumba cha juu, nafasi ya kutosha kwa ajili yao kusherehekea Pasaka.

Hili litakuwa gumu. Angalia mambo machache yanayojitokeza katika Luka ambayo hayatatajwa katika Injili zingine. Tunaona kwamba maafisa wanalenga kumfikia Yesu.

Tofauti na matukio mengine ambayo maafisa walikuwa wakitafuta, lugha iliyotumika ilikuwa kumwagamiza Yesu. Hapa, walikuwa wakipanga kumuua. Hili ni suala kubwa na kubwa.

Hili ni suala kubwa kweli. Luka anasema kwamba lengo liko wazi: kumuua. Ona kwamba tunapofikiria kuhusu Pasaka, kama nilivyosema hapo awali, umati wa watu utakuja katika mji huu ambao si mkubwa kama tunavyofikiria leo kwa wakati huo.

Mji utajaa watu wengi huku mahujaji na Wayahudi kutoka sehemu mbalimbali za dunia wakija mjini. Josephus anatumkumbusha kwamba mtu anapaswa kutarajia watu wapatao milioni mbili na nusu kuja mjini wakati wa Pasaka. Hilo litakuwa jambo kubwa katika karne ya kwanza.

Hata hivyo, ndiyo, hili ndilo litakalotokea kwa wakati mmoja. Yuda atakuwa tayari kumsaliti Yesu. Lakini Luka atataja kwako na kwangu kwamba ni lazima tujue, kama vile Theofilo, kwamba kile kilicho wazi katika matukio ya huduma ya Yesu si juhudi za kibinadamu tu.

Lakini kwa kweli, kuna sehemu kubwa ya kiroho kwa kile kinachoendelea. Luka kwanza alitukumbusha kwamba mwanzoni kabisa mwa huduma ya Yesu katika sura ya nne, atajaribiwa na ibilisi. Na Shetani atamjaribu, naye atashindwa.

Lakini hapa, Luka atatukumbusha kwamba Yuda atashawishiwa na Shetani. Ndiyo, Yuda mwenyewe lazima awe na jukumu la kile atakachokuwa akifanya. Lakini Luka hataki ukose ukweli kwamba kuna ushawishi wa kiroho kwa Yuda wa kujaribu kumsaliti Yesu kwa watu.

Yuda anashiriki katika maana kwamba angekubali; angekubali masharti na uongozi, ambao walikubali kupata pesa kutoka kwao. Atajaribu kuanzisha wakati ambao utakuwa mzuri zaidi wa kumsaliti au kumfunua Yesu kwao. Unaona kwamba katika simulizi hili, tunapoliangalia, kuhani mkuu na maafisa, maafisa wa Kiyahudi, walifurahi kwamba Yuda alikuwa tayari kufanya hivyo.

Kwa hivyo, walimpa pesa. Luka anataka kusesitiza katika simulizi nililolisoma hivi punde kwamba Pasaka ndiyo kiini cha hili na anataka ujue. Anasisitiza au anarejelea Pasaka mara sita katika kifungu nilichokutaja kwako pekee.

Pasaka ni muhimu. Kwa nini? Kwa sababu Pasaka kabla ya Hekalu la Pili la Uyahudi inaadhimisha ukombozi wa Mungu kwa watu wa Mungu katika nchi waliyokuwa watumwa usiku ule malaika wa mauti alipopita, na walikuwa na haraka ya kutoka, waliandaa mlo huu wote wa haraka. Unajua simulizi la Kutoka linalorejelewa hapa au linalorejelewa tunapozungumzia Pasaka.

Lakini katika kipindi cha baada ya Uhamishoni katika Uyahudi wa Hekalu la Pili, Pasaka ikawa wakati wa kukumbuka yaliyopita na pia kutazama matarajio ya baadaye ya kimasihwa wakati Masihi angekuja kuwakomboa watu wa Mungu. Yesu alisema, katika simulizi la Luka hapa, tunachokiona ni kwamba watajitayarisha kwa ajili ya Pasaka. Wayahudi watakuja kutoka kote ulimwenguni hadi mahali hapo.

Ndiyo, ukombozi wa Mungu utakuja hapa. Lakini hebu tuone jinsi itakavyotokea Yesu na wanafunzi wake wanapojiandaa. Wale wawili waliokuwa mameneja wa vifaa, Petro na Yohana, walitumwa kujiandaa kwa ajili ya mahali hapo.

Katika kujiandaa, tunatoa uchunguzi huu wa haraka. Mtu anapaswa kutambua kwamba kufanana kati ya kufanana kunakopatikana katika kuingia kwa ushindi na Pasaka katika suala la kuwatumia wanafunzi hao wawili ndiyo sababu baadhi wamependekeza kwamba kwenda kutafuta ibada hiyo ilikuwa jambo ambalo labda Yohana na Petro walikuwa wakifanya. Jambo lingine unaloliona katika simulizi nililosoma ni uwezo wa Yesu kutabiri kwamba mtu fulani anatokea, watakutana na mtu huyo, eneo limeelezewa waziwazi na mtu huyo pia alikubali ombi lake na akawapa mahali pa kufanyia Pasaka.

Jambo lingine tunaloliona katika Luka ambalo hatulipati katika injili zingine katika maelezo haya ni kwamba Luka anarejelea taa ya Pasaka kama sehemu muhimu sana ya kinachoendelea. Kwa kawaida, Pasaka italeti familia pamoja. Unaweza kuwa na watu 20, na wengine watasema kati ya watu 12 na 20 na taa nzima itatolewa dhabihu na kutumika kwa mlo wa Pasaka.

Taa itazimika. Taa ya ulimwengu itapoteza maisha yake katika Pasaka hii maalum. Mojawapo ya mambo mengine tunayoyapata hapa katika Luka ambayo waandishi

wengine wa injili wanaandika tofauti ni ukweli kwamba Luka katika Luka Yesu ndiye anayewaagiza Petro na Yohana kwenda kujiandaa kwa ajili ya mahali hapo.

Katika injili zingine, wanafunzi wanamjia Yesu kama wanapaswa kwenda kutafuta mahali pa kujiandaa. Kwa maneno mengine, watu wanapoingia mjini, wanatambua kwamba wanahitaji kutenga nafasi kwa ajili ya maandalizi ya Pasaka. Walilinda chumba hicho kikubwa, na kisha Luka ataendelea kutoka mstari wa 14 hadi 23 kuanza kutuambia zaidi kidogo kuhusu karamu ya Pasaka.

Kuanzia mstari wa 14, saa ilipofika, aliketi mezani, yeye na wanafunzi wake. Akawaambia, Nimetamani sana kula Pasaka hii pamoja nanyi kabla sijateseka. Kwa maana nawaambia, Sitakula hata itakapotimia katika ufalme wa Mungu.

Akachukua kikombe, akashukuru, akasema, Twaeni, chukueni hiki, mkigawanye ninyi kwa ninyi. Kwa maana nawaambia, tangu sasa sitakunywa tena matunda ya mzabibu hata ufalme wa Mungu utakapokuja. Akachukua mkate.

Naye akiisha kushukuru, akaumega, akawapa, akisema, Huu ni mwili wangu uliotolewa kwenu; fanyeni hivi kwa ukumbusho wangu. Na vivyo hivyo, kikombe baada ya kula, kikasema, Kikombe hiki kinachomwagika kwa ajili yenu ni agano jipya katika damu yangu.

Lakini tazama, mkono wa yule anayenisaliti uko pamoja nami mezani. Kwa maana Mwana wa Adamu, imeamuliwa, lakini ole wake mtu yule anayemsaliti. Wakaanza kuulizana wao kwa wao, ni nani kati yao angefanya hivi?

Haraka, kabla sijafafanua zaidi kuhusu hili na kukuonyesha mambo yanayofanana, angalia jambo fulani kutoka mstari wa 16 au labda mstari wa 17. Yesu atashukuru kwa kikombe. Alichukua kikombe, kisha akashukuru.

Na kisha unaona kitu tena katika mstari wa 20. Alikichukua kikombe, akisema kikombe hiki. Kwa hivyo katika Luka, kikombe kimebarikiwa mara mbili.

Rejea ya pili katika sura ya 20, katika mstari wa 20, ni baada ya kula. Sasa, shikilia wazo hilo tunapoendelea. Unapofikiria kuhusu Pasaka, hebu tufanye uchunguzi wa haraka.

Tofauti na Marko, anayezungumzia jioni iliyokuja, Luka hataki kuzungumzia jioni yenyewe, lakini Luka anataka kubainisha kwamba ilikuwa saa iliyowadia kwao kuweza kula Pasaka. Luka pia anataka kutukumbusha kwamba watu walio pamoja na Yesu lazima waitwe mitume. Hapa, Luka anachagua maneno yake kwa uangalifu.

Hataki kuwaita wa 12 kwa sababu Yuda anaweza kuwasaliti, nao watampoteza Yuda. Pia anatangaza kwamba huu utakuwa mlo wake wa mwisho pamoja nao na kwamba

atateseka, lakini huu utakuwa mlo wa mwisho kabla ya ufalme wa Mungu. Kuangalia vizuri simulizi hili kunaonyesha kile nilichokiona hapo awali: Luka ni wa kipekee kabisa katika kutaja kwamba Yesu alibariki kikombe mara mbili.

Kwanza, alichukua kikombe na akashukuru, na kisha baada ya chakula, akachukua kikombe tena, na akataja ufalme wa Mungu mara mbili katika hotuba ya mlo wa Pasaka. Jambo lingine unalopata katika Luka ambalo hulioni katika injili zingine ni la kukumbukwa—tendo la Yesu kwa niaba.

Yesu anaposhukuru, na anapozungumzia mkate, atazungumzia mkate uliovunjwa kwa ajili yenu kwa niaba yao, na kisha damu yake itamwagwa kwa ajili yenu. Luka ana sehemu ya kitheolojia au ya wokovu katika tendo hili la badala kama tunavyoona likiendelea katika mlo wa Pasaka. Hapa, Yesu atatabiri kwamba msaliti wake anakula pamoja nao, lakini ole wake mtu huyu aliyewekwa kuwasaliti.

Baada ya kusema hivyo, mapema, Luka alitaja kwamba Shetani alikuwa amemwingia Yuda ili kufanya hivi. Shetani anashiriki sana katika huduma ya Yesu katika ufalme wa Mungu. Kama nilivyosema katika mihadhara iliyopita, mtu anahitaji kuelewa kosmolojia ya roho ya Luka.

Ufalme wa Mungu unakuja, na ufalme wa Mungu unapingana na ufalme wa giza, ufalme wa Shetani, na Shetani angefanya kila kitu kujaribu kudhoofisha kazi ya ufalme wa Mungu. Hilo si kwa kutokuwepo kwa jukumu la kibinadamu, lakini wanadamu wanapojitosheleza, roho ya Shetani inawatumia, au roho ya Mungu inawatumia. Sasa, tukirudi kwenye Pasaka, mlo huu wa Pasaka na tukio hili katika Pasaka hii litashuka na kuwa sehemu muhimu ya sakramenti za Kikristo.

Hebu tuangalie kwa haraka na kulinganisha simulizi la Luka na lile la Marko na Mathayo ili tuweze kutoa maoni kuhusu tukio hili muhimu katika utamaduni wetu wa Kikristo. Tunapoangalia simulizi hili ambalo Luka anawasilisha kuhusu Yesu, tayari nimekutaja kwamba Luka anabariki kikombe mara mbili na anataja ufalme wa Mungu mara mbili. Lakini jambo lingine unalopaswa kuzingatia hapa ni kwamba Luka ndiye pekee anayetaja tendo hilo la badala.

Huu ni mwili wangu, uliotolewa kwenu. Mathayo anasema tu huu ni mwili wangu na Marko anasema huu ni mwili wangu. Luka ndiye pekee anayesema katika damu yangu kwamba hata damu inamwagwa kwa ajili yenu.

Luka ndiye pekee anayetaja hivyo. Jambo lingine unaloliona katika Marko na Mathayo linahusu damu; wanataja agano. Luka ndiye pekee anayetaja agano jipya katika damu yangu.

Ninaelekea wapi na hili? Ninajaribu kukuelekeza kwenye ukweli kwamba Luka sio pekee anayetupa maelezo ya fomula ya Kikristo kwa ajili ya Karamu ya Mwisho, lakini

Luka sio pekee anayetupa historia kamili ya Kikristo ya mapema katika Injili ya Luka na Matendo, lakini Luka pia anaacha alama kubwa ya kile kitakachokuwa sehemu ya sakramenti zetu. Pia unaona katika sambamba niliyosema kwamba Luka ndiye pekee anayerejelea katika ukumbusho wangu. Kwa maneno mengine, kama ungechukua Marko na Mathayo, tunaweza kusoma tu kuhusu kikombe na mkate uliovunjwa, lakini huenda tuisikie kuhusu hitaji la kufanya hivyo kwa ukumbusho wa Yesu, jambo ambalo lingekuwa jambo la kusikitisha sana ambalo mila yetu ya Kikristo ingekuwa nalo kama hilo si sehemu ya mila.

Kwa maneno mengine, kila unapotafuta simulizi ya Injili inayozungumzia kuhusu kufanya ushirika au Ekaristi kwa ukumbusho wa Kristo, Injili moja unayoirejelea ni Luka. Kwa upande mwingine, Matendo ya Mitume inatuambia kuhusu Luka na Paulo wakifanya huduma pamoja. Mtu hupata ulinganifu mwingi katika simulizi ya Luka na simulizi ya Paulo katika 1 Wakorintho.

Unaona katika 1 Wakorintho 11, mistari ya 23 hadi 26 unapoangalia hilo na kulilinganisha na Luka, unaona kwamba Luka anaandika, na akachukua kikombe aliposhukuru na kusema, chukueni hiki mkigawanye ninyi kwa ninyi. Kisha anaendelea, ukiangalia ulinganifu niliouonyesha kwa ajili yenu katika Luka, alisema, na akachukua mkate, na alipokwisha kushukuru, akaumega, akawapa akisema, huu ni mwili wangu, ulio kwa ajili yenu; fanyeni hivi kwa ukumbusho wangu.

Huyo ni Luka. Hebu tuangalie ulinganifu wa Paulo. Alichukua mkate, na alipokwisha kushukuru, akaumega, akasema, Huu ni mwili wangu, ulio kwa ajili yenu.

Fanyeni hivi kwa ukumbusho wangu. Mnaona kwamba kuna ulinganifu wa moja kwa moja kati ya Luka na Paulo. Jambo lingine mnaloliona hapa ambalo ninasisitiza ni ukweli kwamba Paulo anazungumzia kwa ukumbusho wangu, na Luka pia anataja kwa ukumbusho wangu.

Pia unaona kwamba Paulo anazungumzia agano jipya katika damu yangu, na Luka anazungumzia agano jipya katika damu yangu. Tendo la badala la kwa ajili yenu na kwa ajili yenu limetajwa mara moja na Paulo, na unapaswa kufanya hivi kwa ukumbusho wake. Kile anachofanya Luka hapa kinapaswa kutukumbusha kwamba tunapofikiria kuhusu agano jipya, huunda theolojia ya Luka kuhusu Pasaka, na inaunda jinsi tunavyofikiria kuhusu ushirika leo.

Sasa, sisemi katika hotuba hii ni kama Luka anahimiza upatanisho wa imani, upatanisho wa imani kwa njia ya mkate na divai, au la. Tunachokipata katika Luka na Paulo ni kufanya hivi kwa ukumbusho wangu. Maana ya ukumbusho huo ni mjadala kutoka fundisho moja la dhehebu hadi lingine.

Kama elementi hizo hubadilika na kuwa mwili halisi na damu halisi ya Yesu ni suala la theolojia ya kimadhehebu. Simulizi la Luka, linapolinganishwa na injili zingine na

Paulo, linaonyesha hili. Luka ndiye anayeelekeza kwenye baraka mbili za kikombe na kutajwa mara mbili kwa ufalme wa Mungu.

Mathayo na Marko hawagusii hilo. Wanataja tu baraka moja ya kikombe na baraka moja ya mkate. Yesu alichukua mkate, akashukuru, akaumega.

Kuna ulinganifu wa moja kwa moja na hilo katika 1 Wakorintho 11:24, na kufanya hivi kwa ukumbusho wangu kunafanana na simulizi la Paulo katika 1 Wakorintho 24, na tunachokipata katika Marko 14 na Mathayo 26. Wanarejelea agano, na Luka na Paulo wanarejelea agano jipya. Kisha Pasaka inakuwa mahali ambapo mtu angekumbuka kitakachotokea katika Wiki ya Mateso katika kalenda yetu ya Kikristo na theolojia yetu ya Kikristo kwa njia muhimu ambapo mwili utakaovunjwa kwa ajili yetu utahusishwa na mkate ulioliwa jioni hiyo na damu iliyomwagika kwa ajili ya msamaha wa dhambi kuhusishwa na kikombe kitakachonywewa. Yesu, wakati wa Pasaka, alianza kutenda kama mwanafalsafa katika simulizi la Luka, ambapo, kama wanafalsafa, mnakula na kula kama katika kongamano, na mnatoa hotuba nzuri.

Yesu alianza kuzungumza na hawa jamaa, lakini hili linavutia sana. Ni swali kuhusu ukuu. Mimi huona ni jambo la kutatanisha kusoma masimulizi ya injili ninapomwona mama akijaribu kujadili nafasi za juu kwa ajili ya watoto au wanafunzi, akifikiria ni nani anayepaswa kuwa, na kwa kawaida, muda huwa haujafika.

Inakaribia Yesu kusalitiwa. Alisema tu kwamba angesalitiwa. Ole wake yule anayetumika kwa hilo, lakini kwenye sikukuu hiyo ya Pasaka, angalia mahali ambapo mzozo ungetokea.

Mstari wa 24: Kukatokea ubishi kati yao, ni nani kati yao atakayehesabiwa kuwa mkubwa. Akawaambia, Mfalme wa Mataifa huwatawala, na wenye mamlaka juu yao huitwa wafadhili. Lakini isiwe hivyo kwenu. Badala yake, aliye mkubwa kwenu na awe mdogo zaidi.

Na kiongozi awe kama mtu anayehudumu. Kwa maana ni nani aliye mkuu zaidi, yule anayeketi mezani au yule anayehudumu? Je, si yule anayeketi mezani, bali mimi niko kati yenu, yaani Yesu mwenyewe, kama yule anayehudumu hapo hapo kwenye karamu ya Pasaka? Ninyi ndio mliobaki pamoja nami katika majaribu yangu, nami ninawapa ninyi kama baba yangu alivyonipa ufalme, mpate kula na kunywa mezani pangu katika ufalme wangu na kuketi katika viti vya enzi mkiwahukumu makabila kumi na mawili ya Israeli kama wengine watakavyosema itakuwa ikifunuliwa zaidi katika kitabu cha matendo.

Uchunguzi wa haraka hapa: majadiliano kuhusu ukuu yalichochea mwitikio kutoka kwa Yesu, na mwitikio huu kwa Yesu katika mfumo wa mafundisho unaingia katika mazungumzo haya kama kongamano ambalo linapaswa kuuma moyo. Hilo halipaswi kuwa hivyo, sivyo? Lakini ndiyo, wanafunzi, kama viongozi wengi wa Kikristo leo,

watapenda kufikiria kuhusu ukuu hata kwa wakati usiofaa. Yesu anawapa changamoto kutambua na kufikiria kwa njia tofauti. Unajua, viongozi wa ulimwengu huu, anasema wanaongoza kama wafalme wanaowatawala raia wao, na raia huwaita kama wafadhili.

Wanapenda kuwa na ukuu huu na mambo ya kupenda ya watu wengine, lakini katika ufalme wa Mungu, anafanya tofauti hii. Wale wanaotaka kuwa wakubwa au wakubwa lazima wawe wadogo zaidi. Acha nitulie na nieleze.

Yesu alipotumia neno mdogo kuliko wote tofauti na neno kubwa kuliko wote, baadhi wamejiuliza alikuwa anahusu nini. Sasa, ngoja niingie na masomo ya kitamaduni hapa. Katika utamaduni huo, umri unahusiana na hekima na umuhimu, na watoto hawana umuhimu wowote. Watoto au vijana wanatakiwa kuwa na hadhi ya chini, kama ilivyo katika baadhi ya tamaduni leo, ni kweli kwamba umri mdogo unamaanisha unapaswa kumtumikia mkubwa.

Katika utamaduni wangu huko Ghana, baadhi ya marafiki zangu walininyanyasa kwa sababu nilikuwa mdogo zaidi nilipokuwa nikienda shule nao. Ninatumia neno "bullish" kwa njia nyepesi sana hapa, lakini ninapokuwa nyumbani, wanafurahia ukweli kwamba wanaweza kuniomba niwaletee maji. Wanaweza kuniomba nifanye mambo ya kila aina, na ninatarajiwa kufuata hilo kitamaduni. Kuwa kijana kunamaanisha kuwa unamtii yule mkubwa kiotomatiki.

Yesu anasema kwamba ukitaka kuwa mkuu zaidi katika ufalme wa Mungu, unatakiwa kuangalia tofauti hii. Anayetaka kuwa mkuu zaidi lazima awe mtumishi mdogo zaidi kwa kuzaliwa, na kwa sababu ya nafasi yako ukilinganisha na watu ulio nao, unalazimika kuwatumikia. Anaendelea kusema kwamba wale wanaotaka kuwa wakuu katika ulimwengu wa kidunia wanawatawala, lakini katika ufalme wake, wanapaswa kuwatumikia.

Aliye mkuu si yule anayeketi mezani bali ni yule anayehudumu kama Yesu anavyodaiwa kuwahudumia wanafunzi kwa wakati mmoja. Yesu alikuwa amewaambia kuhusu kanuni za uongozi na utumishi katika ufalme na kisha angeweza kuwapa mamlaka ya kuhukumu makabila 12 ya Israeli kama viongozi. Baadhi ya wasomi na wachambuzi wamependekeza kwamba hivi ndivyo itakavyokuwa katika kitabu cha Matendo Yuda atakapochukuliwa na Mathiya, na wale 12 watarejeshwa ili kuongoza mamlaka ya huduma ya ufalme. Wengine wamependekeza vinginevyo.

Hatuna uhakika wa karibu zaidi kuhusu matukio ya kitendo hicho yatakayotufikisha, lakini angalia hapa katika masuala ya uongozi ambayo Yesu anaita. Kwa ajili ya uongozi wa utumishi, si uongozi wa ubabe. Anaendelea na hotuba ya kuaga, ambapo Petro ataingia kwenye majadiliano.

Simoni, Simoni , akasema, tazama, Shetani, Shetani amekutaka tena apate kukupepete kama ngano, lakini nimekuombea ili imani yako isishindwe na utakapogeuka waimarishe ndugu zako. Petro akamwambia, Bwana, niko tayari kwenda nawe gerezani na hata kufa. Yesu akasema, nakuambia, Petro, jogoo hatawika leo hata ukanikana mara tatu kwamba hunijui. Akamwambia, nilipokutuma bila pesa wala mkoba wala viatu, je, umepungukiwa na kitu? Hawakusema chochote.

Akawaambia lakini sasa yule aliye na pesa aichukue na mkoba pia, na yule aliye na upanga auze joho lake na anunue mmoja kwa maana nawaambia kwamba kiumbe huyu lazima atimizwe na alihesabiwa pamoja na wakosaji kwa maana yaliyoandikwa kunihusu yana utimilifu wake na akasema tazama hapa kuna panga mbili na wakawaambia inatosha. Yesu, katika kuaga huku, anataka kuonyesha kipimo kingine hapa. Luka alikuwa ametaja kwamba Shetani alimwingia Yuda ili kumshawishi amsaliti Yesu, lakini hapa, tunachokiona ni kwamba Shetani alikuja akijaribu tena kumchuja Petro kana kwamba kutenganisha makapi na ngano na kumchukua.

Kwa maneno mengine, Luka anapendekeza kwamba nguvu ya Shetani ni kubwa. Shetani anafanya kila kitu kujaribu kudhoofisha kinachoendelea. Jambo lingine ambalo mtu anaona hapa ni kwamba Yesu anaingilia kati kwa niaba ya Petro kupitia maombi.

Luka amesisitiza tena na tena katika injili yake, kama atakavyofanya katika matendo, kwamba maombi ni muhimu. Kila jambo kuu lazima lianze na maombi, na maombi huingia, na Mungu huingilia kati watu wanapomlilia katika maombi ili mambo yatimie. Hata kwa kiwango ambacho mfano wa mjane na mwamuzi mwovu unaonyesha kwamba hata wakati watu hawasilizwi katika maombi, na wanaendelea, jibu huja.

Petro aliokolewa kwa maombi, na alipookolewa kwa maombi, Yesu anaendelea kuthibitisha kwamba ndiyo, Petro anapaswa kujua kwamba sasa kwa kuwa ana nguvu hii, anapaswa kuweza kuingia na kuwasaidia wanafunzi wengine kwa kuwaimarisha. Yesu, akitoa kauli hii na kuelezea mambo haya, anaanza kuonyesha wasiwasi mkubwa kwa Petro. Jambo moja unalopaswa kujua ni uchunguzi kati ya Luka na wengine.

Luka anasema kwamba Yesu alimgeukia Petro na kumwambia kwamba kauli yake ya shauku ya uaminifu, hata kwenda naye gerezani, kwa kweli ni kazi ya mtu mwenye majivuno kwa sababu anapaswa kujua kwamba kabla ya jogoo kuwika, angemkana mara tatu kumjua. Angalia lugha iliyopo katika Marko. Marko anasema kabla ya jogoo kuwika mara mbili, Petro angemkana Yesu.

Kwa maneno mengine, Marko anarejelea kumkana Yesu mwenyewe. Luka anarejelea kumkana Petro kwa maana ya kumjua, kumjua, si kumkana Yesu kabisa. Yesu

anawaagiza kama wanafunzi kwa ajili ya utayari na anawaomba wawe tayari kwa sababu kinachoonekana kinatokea kimepangwa na Mungu.

Mtu hapaswi kupoteza mtazamo wa kile kilichotokea hapa. Tunaposisitiza kuhusu Petro kukana kumjua Yesu katika Luka baadaye unaelewa kwamba ingeweza kuwa mbaya zaidi kwa sababu Shetani alitaka kumtendea kile alichomtendea Yuda. Maombi ndiyo yaliyomwoko.

Luka anapunguza lugha ili utambue kwamba kabla ya kuendelea na mtazamo wa kikao kwamba labda Petro hana moyo na anamkana Yesu tu, anasema hapana, elewa tu kwamba angekataa kumjua. Sio usaliti wa moja kwa moja wa kibinafsi, ingawa matokeo yake ni karibu. Baadaye, tutamkuta Yesu akiwa na wanafunzi wake karibu, ambapo maombi, jambo alilofanya ili kumwachilia Petro, litaanza kujitokeza siku hizi kama muhimu sana.

Nami nilisoma kutoka mstari wa 39. Akatoka, akaenda, kama ilivyokuwa desturi yake, hadi Mlima wa Mizeituni, na wanafunzi wake wakamfuata. Alipofika mahali hapo, akawaambia, ombeni, msije mkaingia majaribuni.

Akajitenga nao kama umbali wa kutupa jiwe, akapiga magoti, akaomba, akisema, Baba, ukitaka kuniondolea, niondolee kofia hii; walakini si mapenzi yangu, bali yako yatimizwe. Malaika kutoka mbinguni akamtokea, akamtia nguvu, naye akiwa katika uchungu mwingi, akaomba kwa bidii; jasho lake likawa kama matone ya damu yakidondoka chini. Alipoinuka kutoka kuomba, akawajia wanafunzi wake, akawakuta wamelala usingizi kwa huzuni.

Akawauliza kwa nini wamelala. Amkeni mkaombe msije mkaingia majaribuni. Katika kipindi chake cha maombi yenye uchungu, Yesu yuko kwenye Mlima wa Mizeituni. Hapa, mtu anapaswa kutambua ukweli kwamba katika Luka, Yesu hataji, au Luka hataji Gethsemane, na Luka hataji bustani.

Jambo lingine ambalo mtu ameliona hapa ni kwamba kabla ya Yesu kwenda kuomba, Luka anataka kutuambia kwamba pia aliwaomba wanafunzi waombe. Kwa maneno mengine, ikiwa imani ya Petro iliokolewa kwa sababu ya maombi, sasa kwa kuwa wako mahali ambapo maombi ndiyo anayotaka kufanya, anataka wanafunzi nao wajihusishe na maombi. Lugha ya jiwe lililotupwa haipaswi kuchukuliwa kirahisi.

Lugha hiyo inaonyesha kwamba Luka anatuambia kwamba Yesu alikuwa ndani ya umbali wa kusikia na Yesu alikuwa ndani ya umbali wa kuona. Kwa maneno mengine, alipoanza kusali kwa uchungu, wangeweza kumsikia, na wangeweza kumwona. Kwa hivyo, anapoendelea kusema kwamba Yesu ataomba kwamba ikiwa ni mapenzi ya Baba, kikombe kitaondolewa kwake.

Mtu asisahau kwamba anacholenga ni kusema huu ni wakati mgumu kwa Yesu. Na alipokuwa akiomba, wanafunzi wangemwona, wanafunzi wangemsikia, wanafunzi wangegundua kwamba alikuwa akipitia wakati mgumu sana. Hatutaki kupoteza mtazamo wa kile kinachoendelea katika wakati huu mgumu wa maombi.

Lakini mtu hapaswi pia kupoteza mwelekeo wa msisitizo tofauti ambao Luka analeta katika mazungumzo haya. Kwa kweli ulikuwa wakati wa maombi yenye uchungu, na atatuambia kwamba tunapofikiria kuhusu wanafunzi na mapambano yao, Yesu mwenyewe atapitia magumu zaidi. Alipokuwa akiomba, Luka aliona hili na akatutajia.

Yesu alikuwa amechoka katika maombi yake yenye uchungu kwamba Mungu asikie maombi yake na kumtuma malaika aje na kumtia nguvu. Tua kidogo na ufikirie. Injili ya Luka ni injili moja ambapo malaika huangazia mengi katika simulizi la utoto.

wajumbe wa Mungu, na hapa malaika anakuja kumtia nguvu Yesu anapoomba kwamba ikiwa ni mapenzi ya Mungu, kikombe kiondolewe. Baada ya kuimarishwa kwa malaika, Luka anatuambia anaendelea kuomba kwa bidii zaidi. Na hapa nataka kufafanua jambo hapa.

Luka hasemi kwamba Yesu alikuwa akitoa jasho la damu au matone ya damu. Luka anasema kwamba jasho la Yesu lilikuwa njia ambayo jasho lilitoka mwilini mwake. Mwanariadha atagundua wakati mwingine ni kama matone ya damu.

Hakusema alikuwa akitokwa na jasho la matone ya damu kama tunavyosikia mara nyingi kutoka kwa nabii. Katika Luka, wanafunzi walilala si kwa sababu walikuwa wavivu, bali ni kwa sababu walizidiwa na huzuni kwani wangeweza kumsikia Yesu kama walivyoweza kumwona.

Huzuni ilikuwa kali. Luka anasema walilala usingizi kwa sababu ya huzuni. Sasa, kwingineko, inasomeka kana kwamba walilala usingizi kwa sababu ni watu wabaya. Luka ni mkarimu katika kujaribu kugusa ubinadamu wa wanafunzi hawa wanapopambana pamoja na Yesu katika siku hizi ngumu huko Yerusalemu.

Kana kwamba mlo wa Pasaka ulikuwa unaisha. Ni kana kwamba kila kitu kinakamilika kwa wakati. Lakini hapana, wakati wa usaliti umekaribia.

Alipokuwa bado anasema, kwa maneno mengine, walipokuwa bado wameketi mezani na kula, naye alikuwa bado amelala kama akizungumza, umati wa watu ukaja, na mtu mmoja aitwaye Yuda, mmoja wa wale kumi na wawili, akawaongoza. Akamkaribia Yesu kumbusu. Lakini Yesu akamwambia Yuda, je, unamsaliti Mwana wa Adamu kwa busu la wale waliokuwa karibu naye?

Kwa hivyo, nini kitafuata? Wakasema, Bwana, tupige kwa upanga na mmoja wao akampiga mtumishi wa kuhani mkuu na kumkata sikio la kulia. Lakini Yesu akasema

hapana, na asirudie tena, naye akagusa sikio lake na kumponya. Kisha Yesu akawaambia makuhani wakuu na maafisa wa hekalu na wazee waliokuja kumshambulia, akisema, Mmekuja kama dhidi ya mnyang'anyi mkiwa na mapanga na marungu?

Nilipokuwa pamoja nanyi kila siku hekaluni, hamkunishika, lakini huu ndio saa yenu na nguvu za giza. Yesu anachosema hapa ni hiki: wakati umefika, wakati umekwisha, na mwana wa Adamu atasalitiwa. Katika Luka, Yuda hamtoi busu Yesu.

Katika Luka, Yuda aliwaongoza watu, na akaashiria kumbusu Yesu. Yesu alipomuuliza kama angemsaliti kwa busu, makuhani wakuu, maafisa wa hekalu, na wazee ndio wanaohusika na kukamatwa kwa Yesu katika Luka.

Sio kundi kubwa la viongozi. Viongozi wa Kiyahudi huko Yerusalemu ndio wanaohusika, si Wayahudi wote, kwa kukamatwa kwake. Yesu hataruhusu athari ya vurugu kwa kukamatwa kwake, na hata ataendelea kuwadhihaki watu walioingia, akijaribu kuwakumbusha kama unakumbuka sura ya 20, nilikuwa nawaambia walikuwa wakimshirikisha katika kundi lile lile la watu wakiwa na swali kuhusu ni kwa mamlaka gani mnalipa kodi kwa Kaisari kuhusu ufufuo wa wafu. Yesu alisema nilikuwa hekaluni pamoja nanyi. Mko na shida gani? Mlikuja hapa kana kwamba mngemkamata mtu huyu ambaye ana askari hawa kupigana. Mko tayari sana, lakini angalieni majibu ya wanafunzi na kile ambacho waandishi wote wa injili wanaandika kwamba Yesu atamponya hata katika kukamatwa kwake mtumwa ambaye sikio lake lilikatwa ataponywa na Yesu, lakini unapaswa kujua kwamba Yohana pekee ndiye anayeandika katika akaunti yake kwamba yule atakayekata sikio atakuwa Simoni Petro na mtumwa ambaye sikio lake litakatwa atakuwa Marcus.

Luka hataji hilo, lakini marafiki, tunapomalizia kipindi hiki, acha niwakumbushe jambo fulani hapa. Yesu alikuwa akifanya karamu ya Pasaka na wanafunzi wake, na jambo gumu zaidi lingetokea tu. Mmoja wao atamsaliti.

Mmoja wa wake mwenyewe atamsaliti. Lakini kabla hujaenda mbali sana, kumbuka hili. Luka pia anatukumbusha ubinadamu wetu.

Anatuelekeza kwenye ukweli kwamba tuko katika hatari ya kuathiriwa na Shetani ili kumkataa Yesu na kufanya kila aina ya mambo ambayo hatupaswi kufanya. Kwa maana anatukumbusha kwamba ni Shetani aliyemwingia Yuda ili kumsaliti Yesu. Anatukumbusha kwamba Shetani alitaka kumfanyia Petro vivyo hivyo, naye akamwomba.

Luka anatukumbusha kwamba Yesu mwenyewe, katika wakati huu mgumu, aliona mahali pa faraja ya kumtafuta Mungu katika maombi kwa ajili ya nguvu inayohitajika kiasi kwamba malaika atakuja na kumtia nguvu. Katika Wiki ya Mateso, tusingahau kwamba Pasaka baada ya Pasaka, tutasoma baadhi ya simulizi hili, lakini haraka sana,

tunasahau hilo. Simulizi hili linatukumbusha kwamba sisi ni dhaifu bila msaada wa Mungu.

Tunaweza kuanguka bila maombi. Tunakabiliwa na kila aina ya ushawishi bila nguvu anayotoa Mungu. Kama Petro angehitaji maombi ili kusimama, kama Yesu angehitaji maombi ili kusimama na bado aendelee na Petro bado akane kumjua Yesu na bado awe na Yesu katika maombi yake, akiteseka hadi kufikia hatua ya kuhitaji msaada.

Nadhani mimi na wewe pia tunahitaji msaada. Hiyo si kupuuza wajibu wetu wa kibinadamu, lakini hebu tujikumbushe tunapoingia kwenye Wiki ya Mateso, tunaanza Wiki ya Mateso hapa, na tutakuwa na mihadhara michache baadaye ili kuzungumzia mengine. Tukumbuke kwamba sisi ni dhaifu na tunamhitaji Mungu, na kwa neema yake pekee, tunaweza kwenda anapotaka.

Lakini zaidi ya yote, Yesu anasalitiwa si kwa ajili ya yale aliyoyafanya bali kwa ajili ya yale ambayo Shetani anataka kutimiza na kwa ajili ya yale ambayo watu kama Yuda wako tayari kutoa ili kumsaliti. Kwa ajili ya nini? Hilo ni swali zuri. Yote ili mimi na wewe tusamehewe dhambi zetu wakati yule anayesalitiwa atakapoenda msalabani na kulipa deni ambalo hakudaiwa na kulipa kosa ambalo hakulifanya na kubeba hatia ambayo hakushiriki, lakini ambayo mimi na wewe tulistahili hatia.

Mungu atusaidie na kumkumbatia na kumpenda Yesu Kristo kwa jinsi anavyoweza kwenda na kuwa tayari kwenda msalabani kwa ajili yetu, nasi tutawaangalia Yuda na Petro kwa huruma na kujitambua tunapopitia mihadhara hii. Asante sana, na Mungu awabariki sana kwa kufuatilia mfululizo huu pamoja nasi. Asante.

Huyu ni Dkt. Daniel K. Darko katika mafundisho yake kuhusu Injili ya Luka. Huu ni kipindi cha 32, Yesu huko Yerusalemu, Sehemu ya 2, Karamu ya Mwisho na Usaliti, Luka 22:1-53.